

Er du klar til robotter med kunstig intelligens?

Intelligente robotter bliver en del af vores hverdag, og vi kommer til at interagere både fysisk med robotter og online med AI (kunstig intelligens).

Læs mere om, hvordan robotter bliver en del af vores hverdag

Er samfundets nuværende spilleregler tilstrækkelige til at håndtere de udfordringer, der er forbundet hermed? Advokat Steffen Hebsgaard Muff og advokatfuldmægtig Simon Petersen har skrevet en juridisk artikel om ansvaret for skader forvoldt af autonome robotter. Artiklen er udgivet i Erhvervsjuridisk Tidsskrift (ET.2019.2), og indeholder en analyse af problemstillingen med afsæt i gældende dansk ret. Konklusionen i artiklen er, at retstillingen hverken er klar eller tidssvarende på nuværende tidspunkt.

I mangel af en klar retsstilling vedrørende ansvaret for autonome robotter og AI (kunstig intelligens) i det hele taget, bør ejeren, producenten og andre involverede parter tage aftaleretligt stilling til placeringen af ansvar m.v., i det omfang det er foreneligt med de nuværende regler.

I den forbindelse skal følgende punkter især overvejes af parterne:

- Ansvarsfraskrivelser. Herunder skal det særligt overvejes, hvem der i sidste ende skal bære et eventuelt erstatningsansvar.
- Forsikringsordninger, hvor alle relevante risici forsikres.
- Udførlige manualer, brugervejledninger og slutbrugeraftaler.
- Særlige sikkerhedsforanstaltninger. Eksempelvis skiltning med advarsler om robotaktivitet på byggepladser og lignende.
- Håndtering af data
- Relevante godkendelser. Eksempelvis som de eksisterende krav om dronetegn og -bevis samt ejerregistrering på droneområdet.

Læs mere om dronekravene

Manglende regler om robotter og AI (kunstig intelligens)

Det er en forudsætning for de virksomheder og personer, der kommer til at anvende, eller allerede anvender, intelligente robotter og software, at spillereglerne er klare og præcise, således at risiciene for at ifalde ansvar kendes på forhånd. Desværre må det konstateres, at den nuværende lovgivning rummer en række problemer i forhold til genstande som autonome robotter, der udvikler sig og handler selvstændigt uden indblanding fra mennesker.

Læs mere om manglende regulering af budrobotter

Det nuværende erstatningssystem kan spores tilbage til romerretten, og er baseret på skyld. Det skal forstås på den måde, at en person kun kan ifalde erstatningsansvar, når vedkommende har begået en fejl. Dette system, der fremstår meget retfærdigt, giver en række udfordringer. Hvem bærer ansvaret for, at robotten har udviklet sig "uheldigt" eller lært noget "forkert"? - kan det overhovedet bevises, at der er begået en fejl - og givetvis, hvor fejlen ligger?

I takt med at robotter bliver mere og mere autonome, herunder at de selvstændigt indsamler og gemmer data for at forbedre sig, bliver spørgsmålet om erstatningsansvarets placering mere og mere komplekst. Et system, der som udgangspunkt baserer sig på menneskelig skyld, er svært at anvende i situationer, hvor der reelt ingen menneskelig involvering har været. Defektbegrebet om produktansvar kan heller ikke rumme alle situationer, hvor robotter med AI (kunstig intelligens) forvolder skade.

Der bør indføres regler om autonome robotter

Det mest hensigtsmæssige vil være, at der indføres et generelt system med objektivt ansvar for skader forvoldt af autonome enheder og at der tilsvarende indføres en forsikringspligt. Systemet bør sikre, at den skadelidte får erstatning direkte af ejeren eller operatøren af robotten, og bør samtidig afskære krav mod tidligere led i kæden såsom forhandlere og mellemhandlere af robotten. Ejeren af en robot ved, hvordan robotten bliver brugt og er derfor nærmest til at vurdere risikoen og tegne en egnet forsikring.

På baggrund af usikkerheden om retsstillingen på området henstillede Europa-Parlamentet den 24. januar 2017 til Europa-Kommissionen, at Kommissionen skal udarbejde et regelsæt, der skal regulere erstatningsansvaret for robotter. Det er oplagt, at dette spørgsmål tages op af EU, eftersom produktansvar allerede er reguleret i EU-regi.

Læs Europa-Parlamentets henstilling

ULLA FABRICIUS
ADVOKAT (H), PARTNER

(+45) 77 40 10 12
UF@NJORDLAW.COM